

Toimintasuunnitelma vuodelle 2019

1. Yhdistyksen toiminnan tarkoitus

Pro Espoonjoki ry, Pro Esbo å rf on puoluepoliittisesti sitoutumaton Espoonjoen vesistön vaikutusalueella toimivien rekisteröityjen yhdistysten muodostama järjestö, jonka toiminnan tarkoituksena on edistää luonnonsuojelua ja ihmisten viihtyvyyttä sekä turvata Espoonjoen luontokokonaisuuden säilyminen asukkaiden käytössä osana historiallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa.

Yhdistys pyrkii säilyttämään Espoonjoen jokialueen joenrantapuistona Pitkäjärveltä, Lippajärveltä ja Bodom-järveltä merelle Espoonlahteen. Kun joen rannoille varataan tarvittavat suojavyöhykkeet, jotka huomioivat jokiuoman vaihtelevan profiilin ja luonto sekä kulttuuriarvot ja nykyisen asutuksen, voi joki virrata luonnollisessa ympäristössä suurimmilta järviltä merelle saakka virkistys- ja vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksia tarjoten.

Vuodesta 2019 tulee yhdistyksen 21. toimintavuosi.

2. Tavoitteet ja toimintamallit

a) Yhdistys vaikuttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa Espoonjoen valuma- ja vaikutusalueen kaavoitukseen ja rakentamiseen yhteistoiminnassa jäsenjärjestöjensä kanssa.

Esphoonjoen valuma-alueella tulee maankäytön suunnittelussa käsitellä yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena ekologisine käytävineen kuten viherkäytävän Lippajärveltä, Pitkäjärveltä sekä Bodomjärveltä ja Matalajärveltä Espoonlahdelle sekä Lippajärven ympäri oleva vihervyöhyke ja joen alueelta edelleen Nuuksioon ja Keskuspuistoon. Yhdistys seuraa aktiivisesti valuma-alueen järvien tilaa. Tavoitteena on jokilaaksoa myötäilevän vanhan kulttuurimaiseman palauttaminen sille kuuluvaan arvoonsa asukkaiden toiveiden mukaisesti osaksi kaupunkipuistoa, joka konkreettisesti on esitetty aloitteessa Espoon kansallisesta kaupunkipuistosta.

Keskeisenä tavoitteena on yhtenäisen, kulkukelpoisen luontopolun luominen joen vartta mukailemaan Träskändasta merelle asti. Jokiuoman ja sen kasvillisuuden luonnontilaisuus ja joen roskattomuus sekä veden hyvä laatu ovat tärkeimmät tavoitteet.

Yhdistys pyrkii Kirkkojärven palauttamiseen osana kulttuuriympäristöä ja virkistyskäytön kehittämistä ja koska järvellä on tulvahallinnassa tärkeä osuus.

Kolmantena suurena työskentelykohteena on edelleen Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaava.

b) Yhdistys pyrkii edistämään kulttuurihankkeita, jotka liittyvät jokilaakson erityisluonteeseen, sen perinteisiin ja historiaan. Yhdistys nostaa esiin joen kulttuurihistoriaa ja sitä, miten joki on virrannut kuin elämänlankana seudun läpi ja vaikuttanut asukkaiden toimeentuloon ja vapaa-aikaan.

c) Tiedotus yhdistyksen ulkopuolelle perustuu toimiviin kotisivuihin ja yhteistyöhön muiden tiedotustahojen kanssa.

Yhdistyksen kotisivulla www.proespoonjoki.fi ovat esillä toimintasuunnitelmat, toimintakertomukset, vuosikokouspöytäkirjat sekä kuvagalleria. Lisäksi yhdistyksen toiminnasta on suomen- ja ruotsinkielisiä esitteitä, joita toimitetaan säännöllisesti mm alueen kirjastoihin ja kaupungin palvelupisteisiin. Vanha esite jouduttaneen uusimaan 2019. Yhdistyksen toiminnasta tiedottaminen jäsenjärjestöille on ensisijaisesti hallituksessa toimivien vastuulla. Niille jäsenyhdistyksille, joilla ei ole edustajaa hallituksessa, lähetetään tietoja tarvittaessa ja ainakin kahdesti vuodessa.

Yhdistys jatkaa yhteydenpitoa, tiedottamista, seminaarien järjestämistä ja yhteistyötä kohderyhmänä kansalaisryhmät ja järjestöt sekä tiedotusvälineet, kuten myös Espoon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vantaan päättävät elimet, Uudenmaan ELY-keskus (elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus), Uudenmaan Liitto, Pääkaupunkiseudun ja Helsingin Seudun yhteistyöelimet, vesiensuojeluyhdistykset, asukasfoorumit sekä muut alueella ja myös valtakunnallisesti vaikuttavat tahot. Espoonjoen suojelusuunnitelman pohjalta jatketaan yhteistyötä Espoon kaupungin sekä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa.

d) Yhdistyksen toimintakulut katetaan jäsenmaksuilla, Espoon kaupungin avustuksilla sekä muilla haettavilla apurahoilla. Hallituksen tehtävä on suunnitella eri hankkeille tarvittava taloudellinen tuki, jonka edellytyksenä ovat hyvät ja luottamukselliset yhteistyösuhteet kaikkiin sidosryhmiin.

3. Toiminta

Yhdistys on 2016 tehnyt Espoon kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta ehdotuksen kaupungille. Kaupunki on ottanut asian käsiteltäväkseen ja sen toteuttamista edistetään aktiivisesti. Kaupunkipuiston on tarkoitus kattaa koko Espoonjoen valuma-alue Espoonlahdelta Glims- ja Glomsjokien latvoilla oleville järviolueille, Pitkä-, Lippa- Bodom- ja Matalajärviin. Espoon kaupungin tehtyä asiassa selvityksiä ja keskusteltua ympäristöministeriön kanssa aloite edellyttää jatkuvaa seuranta.

Espoon keskus on myös suunnitellun kaupunkipuiston keskeinen kulttuurimaisema ja tällä alueella pyritään edistämään Kirkkojärven palauttamista laajaksi vesialueeksi. Suunnitelma on 2018 alussa päätetty kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja tulossa näytteille. Vesialueen ratkaisuihin valmistaudutaan edelleen aktiivisesti vaikuttamaan 2019. Tavoitteena on Kirkkojärven muodostaminen järveksi ja lintukeitaaksi, paitsi maisemallisten, luonto- ja virkistysarvojen sekä kulttuuriympäristön, myös vesistön tilaa silmälläpitäen.

Glimsinjokilaakso on yhdistyksen tärkein talkookohde.

Yhdistys voi osallistua toiminta-alueellaan vieraslajien torjuntaan yhteistyössä mm ympäristötoimen ja jäsenjärjestöjensä kanssa.

Yhdistys pyrkii vaikuttamaan vesistön tilan seuraamisen tehostamiseen ja parantamistoimenpiteisiin ja niiden vaikutukseen kalakantoihin. Ajankohtaisena kohteena on joen tulvien säännöstely ja Turunväylän korotus, joiden toteutus ajoittunee talveen 2018-19.

Yhdistys seuraa erityisesti Pohjois-Espoon yleiskaavan suunnittelua sekä kaupunkiradan jatkamisen ja Salon radan suunnittelua ja niiden vaikutusta joen vesistöön, jokiluontoon ja luontoreitteihin. Kaava tulee näynteille 2018. Samoin seurataan aktiivisesti Matalajärven hoitosuunnitelman tekoa, joka on metsähallituksen vastuulla.

Yhdistys jatkaa yleisölle järjestämiään jokikävelyitä, joista saatu palaute on ollut erittäin positiivista. Myös kouluretkiä voidaan järjestää yhteistyössä koulujen kanssa.

Luontopolun ja joen rantojen kunnosta pidetään huolta järjestämällä talkoita sekä keskitytään vesistöalueen virkistyskäytön lisäämiseen järjestämällä erilaisia tapahtumia, esim. kävelyretkiä, joissa toimitaan luonto- ja perinnetiedon oppaina. Mahdollisuuksien mukaan voidaan järjestää myös kanoottiretkiä.

Yhdistys jatkaa jokiaiheisen valokuvakokoelman laajentamista sekä näyttelytilaisuuksien järjestämistä mm. jäsenyhdistysten tapahtumissa ja kirjastoissa.

Toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen voidaan perustaa työryhmät, jotka hallitus valitsee järjestäytymiskokouksessaan vuosittain tai sellaisia voidaan perustaa myös erikseen kutakin hanketta varten. Hallitus on koordinoitielin ja kussakin työryhmässä on vähintään yksi hallituksen jäsen. Yhdistyksen jäsenistö on suuri ja sillä on runsaasti niin ympäristösuojelun kuin muidenkin alojen asiantuntemusta. Toimikuntien ja työryhmien työpanoksella saadaan työskentelyyn sekä syvyyttä että vaikuttavuutta. Yhdistys pyrkii aktiivisesti laajentamaan työryhmiä myös hallituksen ulkopuolisilla jäsenillä.

Yhdistys varautuu mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan myös erillisiä, yhdistyksen tavoitteita tukevia projekteja, myös ulkopuolisten järjestöjen tai yhteisöjen kanssa.

4. Yhteistyö

Yhdistyksen hallituksen jäsenet toimivat joko Pro Espoonjoki ry:n tai omien yhdistystensä asettamina mahdollisesti pidettävissä joen valuma-alueen asukasfoorumeissa. Yhdistys pitää yhteyttä alueen yrityksiin yhdistyksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhdistys ei näe estettä toimia myös naapurivesistön, Mankinjoen, alueeseen vaikuttamiseksi samoin periaattein kuin se muuten toimii, myös yhteistyössä alueella toimivien vastaavien yhdistysten kanssa.

5. Jäsenistö ja hallinto

Tavoitteena on laajentaa jäsenistöä (nyt 21 jäsenjärjestöä) kampanjoimalla toiminnasta Espoonjoen vesistön vaikutusalueella toimivia asukas-yhdistyksiä ja muita paikallisiin oloihin vaikuttavia yhdistyksiä.

Yhdistyksen puheenjohtaja ja hallitus valitaan vuosittain ensijaisesti jäsenyhdistysten valtuuttamien edustajien keskuudesta. Lisäksi toimihenkilöitä voidaan kutsua hallituksen ulkopuolelta.

Toimintasuunnitelma 2019 esitetään hyväksyttäväksi vuosikokouksessa keväällä 2018, koska se on toimitettava Espoon kaupungille loppuvuonna toiminta-avustuksen anomista varten. Samalla vuosikokoukselle esitetään tarpeellisia tarkennuksia toimintasuunnitelmaan 2018.